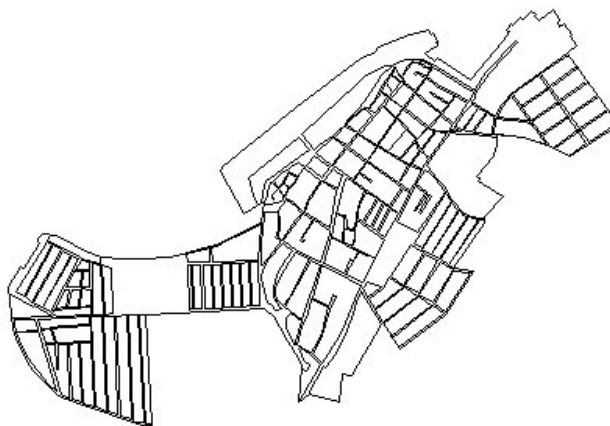

ABÁDSZALÓK VÁROS MŰVI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLATA

Szolnok, 2005. június

ABÁDSZALÓK VÁROS MŰVI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLATA

készítők:

Farkas Renáta
építész
K-arc Építésziroda Bt., Szolnok

Gutman József
építész
EX! Építésziroda Kft., Szolnok

Szolnok, 2005. június

Abádszalók rövid története

A mai Abádszalókkal kapcsolatos első feljegyzés Anonymustól származik. Feljegyzései szerint az abádi rév a középkorban fontos tiszai átkelőhely. Akkoriban „Obad” a besenyő Thonuzoba szállásterülete volt, akit I. (Szent) István feleségével együtt a révnél élve eltemettetett, mivel nem akartak megkeresztelkedni. A területen népvándorlás kori (jazig és szarmata) leleteket is találtak. A terület 1697-ig valószínűleg folyamatosan lakott hely volt, hiszen 1271-től gyakran találkozhatunk vele különböző oklevelekben. Mivel 1703-ban nem jegyzik faluként, valószínűsíthető, hogy elnéptelenedett és csak 1717-től tudunk arról, hogy a községi élet újból megindult.

Abádszalók város a Tisza bal partján, a település életében döntő szerepet játszó, Tisza-tó partján helyezkedik el. Eredetileg két község volt, Abád és Szalók, melyek a történelem folyamán többször egyesültek és váltak szét. Az első egyesülés 1849-ben történt és az utolsó, végleges 1896-ban. A XIX. század közepén Abád többségében reformátusok, Szalók többségében római katolikusok által lakott.

Ebben az időben a területen elsősorban rozst, zabot és búzát termesztettek a nagyrészt homokos és fekete földön, illetve az itt található szikes talajon. Állattenyésztés szempontjából elsődleges volt a birkatenyésztés. 1740-ben Orczy László 44 német iparoscsaládot telepít le Szalókon. Nagy hagyománya volt és van ma is a településen a kosárfonásnak, a gyékényszövésnek (melyek alapanyagát a Tisza árterülete biztosította) valamint a halasi asszonyoktól elsajátított csipkeverésnek.

A Kiskörei Vízérmű megépítése jelentős változást hozott a település életében. A Tisza felduzzasztásával kialakított tó számos lehetőséget biztosít az itt élők részére. A tó 127 km² szigetekkel, nádasokkal tarkított vízfelülete számos élőlénynek (halaknak, madaraknak) biztosít kiváló, háborítatlan lakhelyet. Abádszalók mellett található a Tisza-tó legnagyobb, 14 km² területű, összefüggő vízfelülete, az Abádszalóki-öböl, mely a vízisportok kedvelőinek paradicsoma.

ORSZÁGOS VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉPÜLETEK

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

**Az építmény
leírása:**

Római katolikus templom. 1774-ben épült, barokk stílusban.
Tornyát hegyes sisak díszíti, egyhajós, síkmennyezetes templom, szentélye félköríves záródású.
Szószéke és keresztelőkútja copf stílusú.

eredeti rendeltetése: templom

használati módja: templom

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

Az építmény címe:

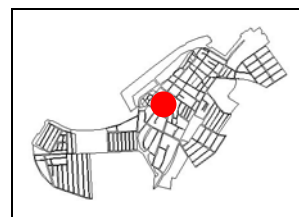
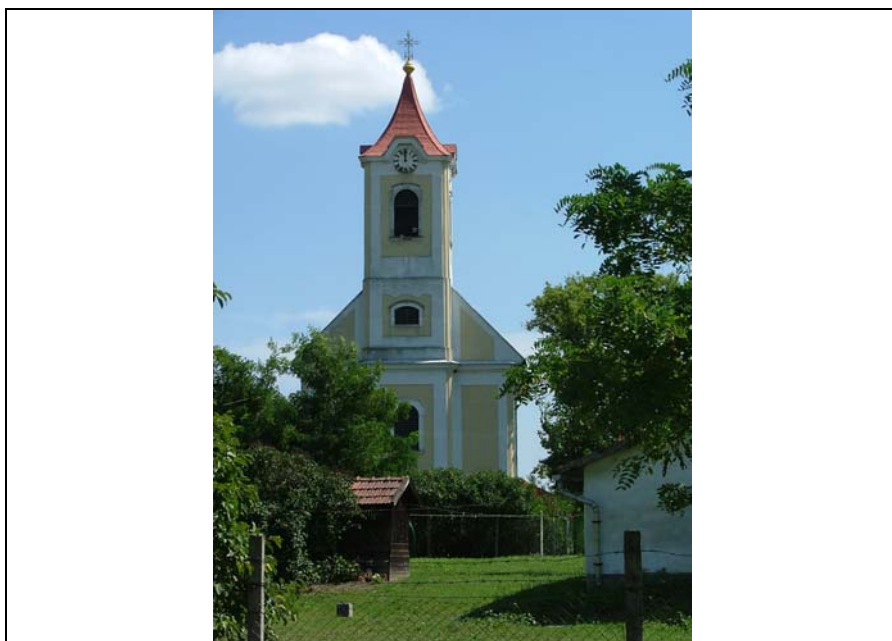
Abádszalók,
István király utca.

helyrajzi száma :

703/3.

védettsége:

Műemlék

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Református templom.
1789-ben épült, késő barokk épület,
homlokzat előtti súlyos, vaskos toronnyal.
A templom egyhajós, szentélye a
nyolcszög három oldalával zárul.
Jó állapotú.

eredeti rendeltetése: templom

használati módja: templom

Az építmény címe:

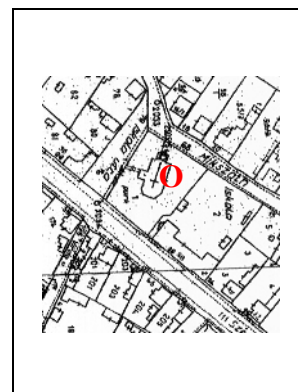
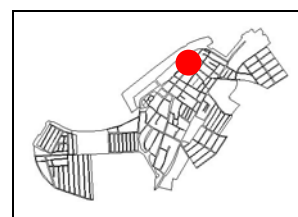
Abádszalók,
Iskola utca 1.

helyrajzi száma :

1.

védettsége:

Műemlék

ORSZÁGOS VÉDELEMRE JAVASOLT ÉPÜLET

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

1802 és 1811 között épült késő barokk
stílusú templom.
Tornyát hegyes sisak díszíti.

eredeti rendeltetése: templom

használati módja: templom

Az építmény címe:

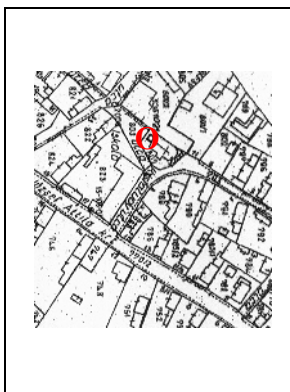
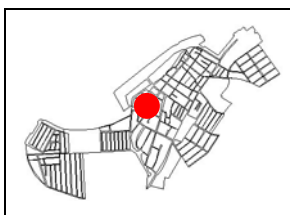
Abádszalók,
Kisfaludy utca.

helyrajzi száma :

802

védettsége:

Műemlék

JAVASLAT HELYI, EGYEDI VÉDELEMRE

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

Az építmény leírása:

Közvetlenül az 1789-ben épült, műemlék református templom mellett található. Az „U” alakú épület palával fedett. Utcai homlokzata középrizalitos, nyílászáró kiosztása 5+3+5. Az épület nyeregtetős, a középrizaliton azonban manzárd tető található.

eredeti rendeltetése: iskola

használati módja: lelkeszlakás, gyülekezeti terem, ifjúsági ház

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

Az építmény címe:

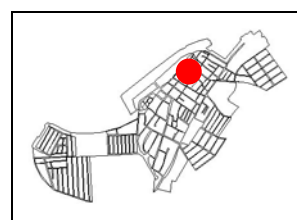
Abádszalók,
Széchenyi út 38.

helyrajzi száma :

2

védettsége:

Helyi védelemre javasolt

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

A kerekeskút a református templomtól nem messze található, az Iskola utca területén. Ipari emlékként helyi védelemre javasolt.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Iskola utca

eredeti rendeltetése: kút

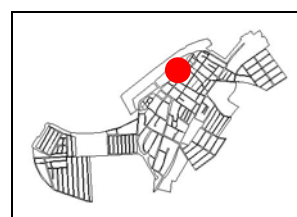
helyrajzi száma :

79

használati módja: kút

védettsége:

Helyi védelemre
javasolt

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Az épület utcára merőleges nyeregteteje cseréppel fedett. Utcai homlokzata két ablakos, vakolatdíszítéssel ellátott. Tornáca téglapillérekkel került alátámasztásra.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

Az építmény címe:

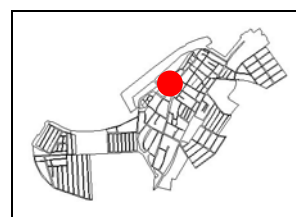
Abádszalók,
Damjanich utca 3.

helyrajzi száma :

132

védettsége:

Helyi védelemre
javasolt

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

„L” alakú épület teteje kontyolt, cseréppel fedett. Tornáca téglapillérrel alátámasztott. Padlástere kör keresztmetszetű nyílásokkal átszellőztetett., cseréppel fedett. Tornáca téglapillérrel alátámasztott. Padlástere kör keresztmetszetű nyílásokkal átszellőztetett., cseréppel fedett. Tornáca téglapillérrel alátámasztott. Padlástere kör kereszt-metszetű nyílásokkal átszellőztetett.
Tömegformálása, homlokzati kialakítása helyi védelemre javasolt.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: iskola

Az építmény címe:

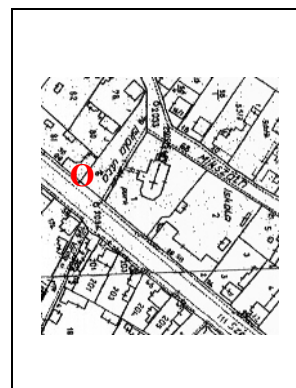
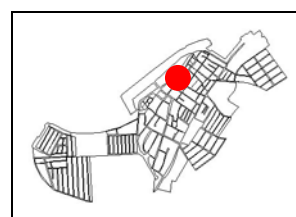
Abádszalók,
Széchenyi út 20.

helyrajzi száma :

81

védeettsége:

Helyi védelemre
javasolt

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2005. április

**Az építmény
leírása:**

A település első díszpolgára, Laki Kálmán 1909. február 01-én Szolnokon született és 1983-ban Washingtonban halt meg. Szent Györgyi Albert egyik legközelebbi munkatársa, fizikus, egyetemi tanár. 2000-ben felavatott szobrát Gyórfi Sándor Munkácsy- és Mednyánszky-díjas szobrász készítette.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Deák Ferenc út 12.

eredeti rendeltetése: szobor

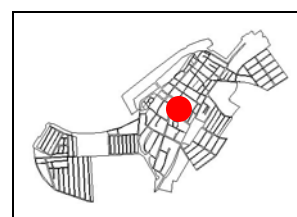
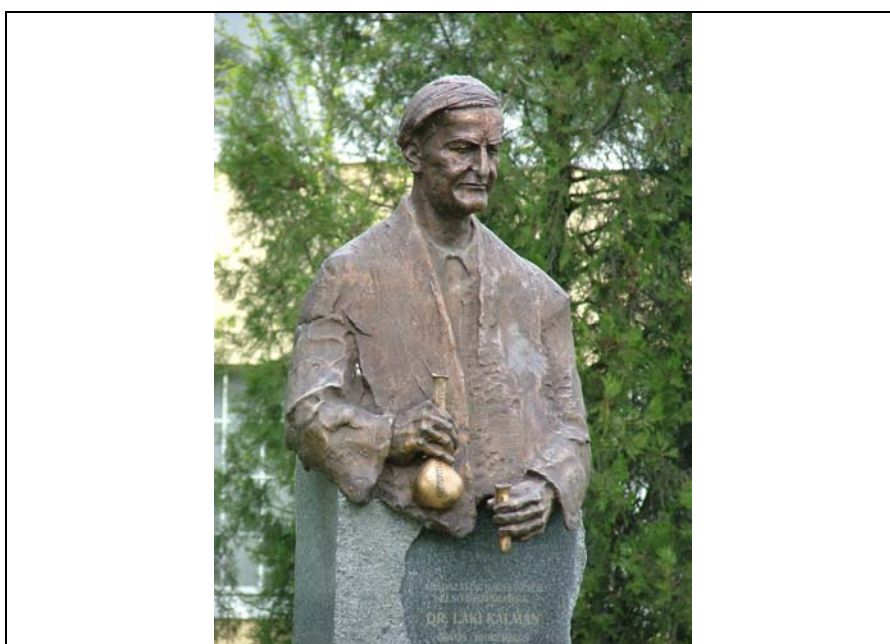
helyrajzi száma :

123/2

használati módja: szobor

védettsége:

Helyi védelemre
javasolt

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2005. április

Az építmény leírása: Szovjet temetkezési hely.

Az építmény címe:

Abádszalók,
István Király utca

eredeti rendeltetése: temető

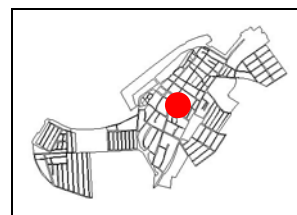
helyrajzi száma :

703/4

használati módja: emlékhely

védettsége:

Helyi védelemre
javasolt

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2005. április

**Az építmény
leírása:**

Ember Mária 1931. április 19-én született Abádszalókon, író, műfordító, újságíró, kritikus. 2001. december 30-án halt meg Budapesten. Györfi Sándor szobrászművész alkotását 2003. szeptember 27-én Göncz Árpád volt köztársasági elnök avatta fel.

Az építmény címe:

Abádszalók,
István Király utca
15.

eredeti rendeltetése: szobor

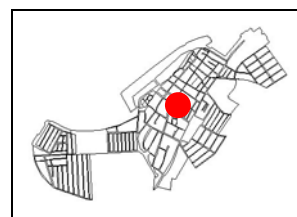
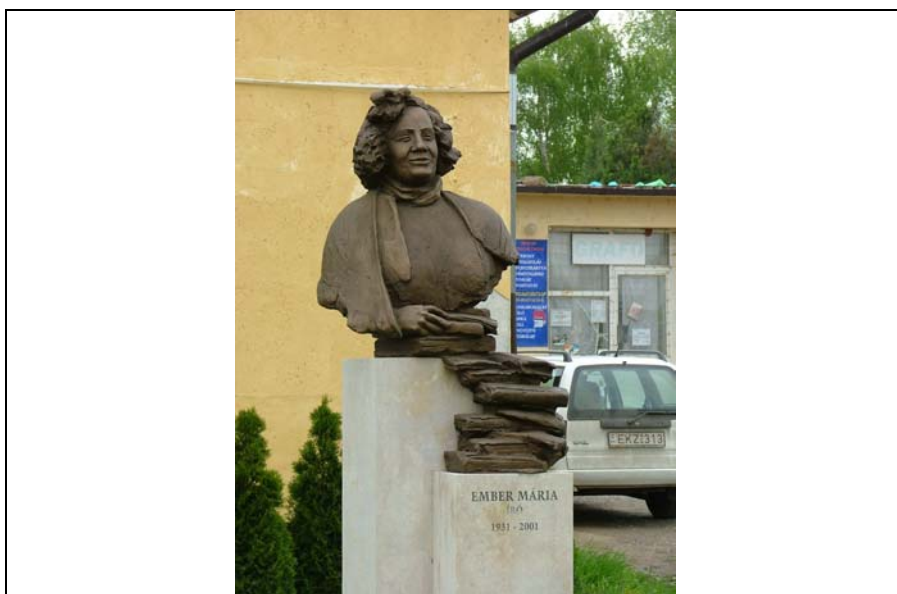
helyrajzi száma :

707/1

használati módja: szobor

védettsége:

Helyi védelemre
javasolt

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2005. április

Az építmény leírása: 1948-as emlékmű.

Az építmény címe:

Abádszalók,
István Király utca

eredeti rendeltetése: emlékmű

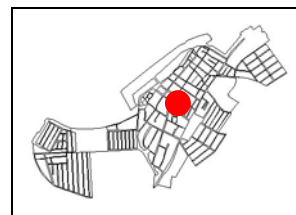
helyrajzi száma :

1133/4

használati módja: emlékmű

védettsége:

Helyi védelemre
javasolt

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2005. április

Az építmény leírása: Kőkereszt Korpusszal.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Füredi út

eredeti rendeltetése: fészület

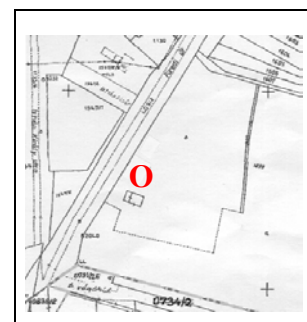
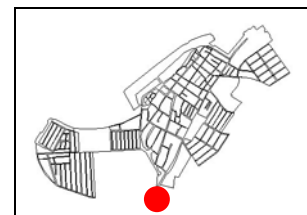
helyrajzi száma :

1609

használati módja: fészület

védettsége:

Helyi védelemre
javasolt

**HAGYOMÁNYOS TÖMEGKÉPZÉSŰ, ÉRTÉKES RÉSZLETEKKEL
RENDELKEZŐ ÉPÜLETEK**

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Hagyományos formájú és tömegképzésű épület. Utcára merőleges nyeregtetejét cseréppel fedték.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

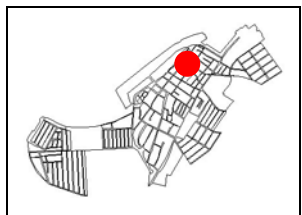
Az építmény címe:

Abádszalók,
Kossuth L. út 52.

helyrajzi száma :

233

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Cseréptetős, tornácos épület. Tornáca fa oszlopokkal alátámasztott, utcai homlokzata két ablakszemes.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Kossuth L. út 60/1.

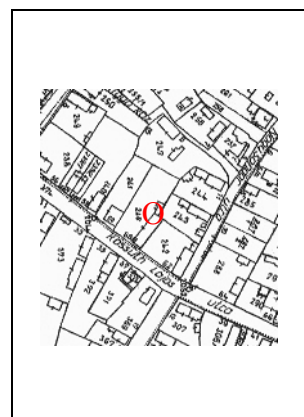
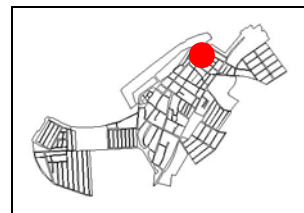
eredeti rendeltetése: lakóépület

helyrajzi száma :

245

használati módja: lakóépület

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Cseréptetős, tornácos épület. Oromfala deszkázott. Utcai homlokzata hagyományos, két ablakszemes. Az ablakok felett a népi építészetre jellemző, cserép párkánnyal.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

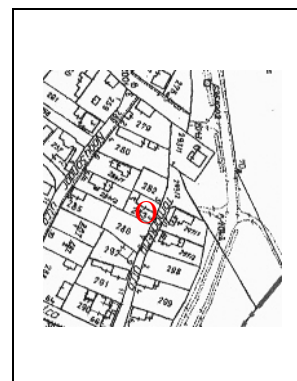
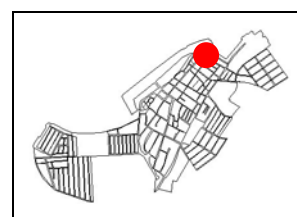
Az építmény címe:

Abádszalók,
Tömörkény utca 5.

helyrajzi száma :

283

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Cseréptetős, tornácos épület. Oromfala deszkázott. Tornáca fa pillérekkel került alátámasztásra. Utcai homlokzata két ablakszemes.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

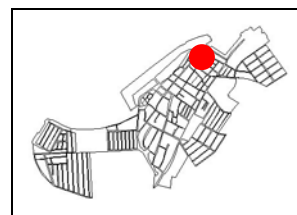
Az építmény címe:

Abádszalók,
Erkel F. út 3.

helyrajzi száma :

260

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Régi idők polgári lakóépületeinek hangulatát idéző épület. „T” alaprajzú, bejárati része kiugrik a fő tömegből. A bejárati rész oromfala vakolt, utcára merőleges gerincű nyeregteteje kontyolt.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

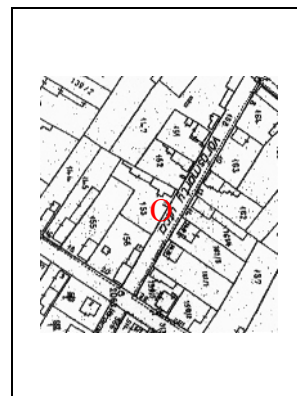
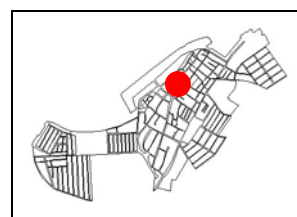
Az építmény címe:

Abádszalók,
Vörösmarty utca 11.

helyrajzi száma :

153

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Utcára merőleges gerincű teteje cserép
héjazatú. Homlokzata két ablakszemes,
oromfala vakolt. Hosszanti oldalán
elhelyezkedő tornáca téglapillérekkel
alátámasztott.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Vörösmarty u. 15.

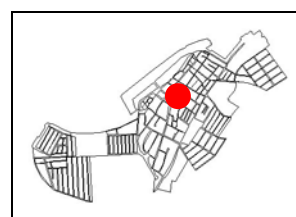
eredeti rendeltetése: lakóépület

helyrajzi száma :

581

használati módja: lakóépület

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

**Az építmény
leírása:**

Utcára merőleges gerincű, kontyolt teteje cseréppel fedett. Utcai homlokzata két ablakszemes, gazdag vakolatdíszítéses. Tornáca téglapillérekkel alátámasztott. A pillérekre támaszkodó fa gerendák díszítettek.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

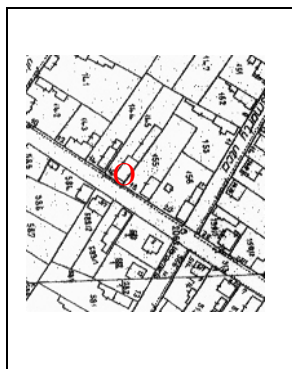
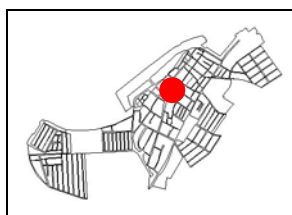
Az építmény címe:

Abádszalók,
Kossuth L. út 16.

helyrajzi száma :

145

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

Az építmény leírása: Teteje cseréppel fedett, oromfala vakolt, két szellőzőnyílása körül vakolatdísz található. Utcai homlokzata két ablakszemes.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

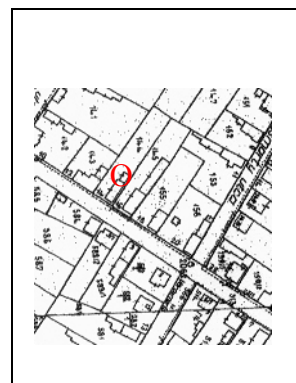
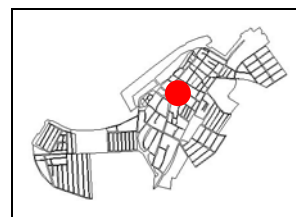
Az építmény címe:

Abádszalók,
Kossuth L. út 14.

helyrajzi száma :

144

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Utcára merőleges nyeregteteje
csonkakontyos, cseréppel fedett. Oromfala
vakolt. Hosszanti oldalán tornác található.
Utcai homlokzata tükrös kialakítású. Az
épület felújított, jó állapotú.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Nagy Sándor u. 26.

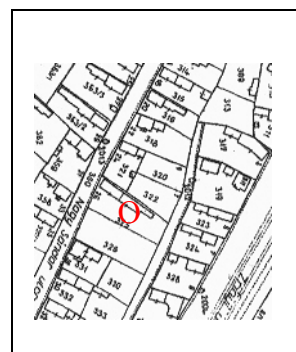
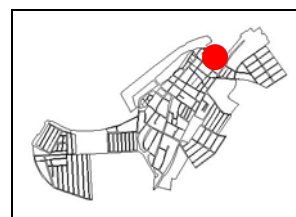
eredeti rendeltetése: lakóépület

helyrajzi száma :

325

használati módja: lakóépület

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Teteje utcára merőleges gerincű, cseréppel fedett. Kéménye hangsúlyos. Utcai homlokzata két ablakszemes, oromfala vakolt. Tornáca fa oszlopokkal alátámasztott. A lakóépület mögött megtalálható még az egykori istálló épülete. Eredeti állapotban való felújítása örvendetes lenne.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

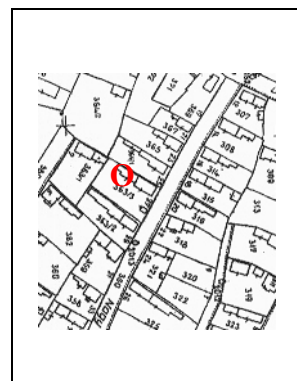
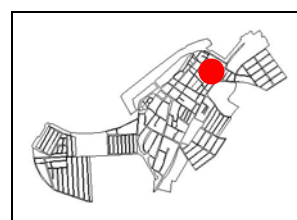
Az építmény címe:

Abádszalók,
Nagy Sándor u. 27.

helyrajzi száma :

363/3

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Utcára merőleges gerincű teteje cseréppel fedett, kéménye hangsúlyos. Oromfala deszkából készült. Utcai homlokzata két ablakszemes, cserép párkányzatos. Tornáca fa oszlopokra támaszkodik. Az épület szépen felújított gondozott.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Nagy Sándor u. 20.

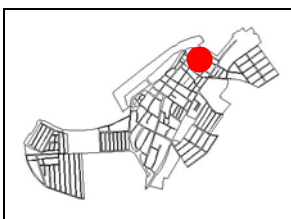
eredeti rendeltetése: lakóépület

helyrajzi száma :

316

használati módja: lakóépület

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Utcára merőleges gerincű teteje cseréppel fedett. Utcai homlokzata egy ablakszemes.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Nagy Sándor u. 13.

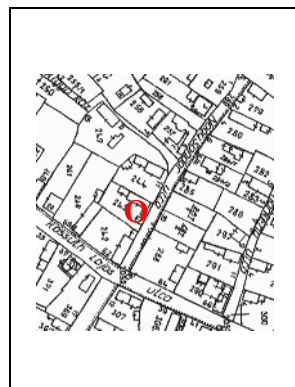
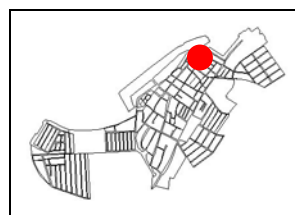
eredeti rendeltetése: lakóépület

helyrajzi száma :

243

használati módja: lakóépület

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS

HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

Az építmény leírása:

Teteje utcára merőleges, cseréppel fedett. Kéménye hangsúlyos. Utcai homlokzata két ablakszemes, oromfala vakolt. Párkányzata cserépből készült.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

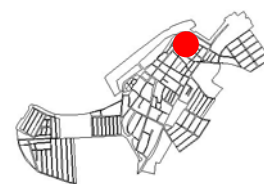
Az építmény címe:

Abádszalók,
Nagy Sándor u. 11.

helyrajzi száma :

244

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

Az építmény leírása: Teteje cseréppel fedett. Utcai homlokzata egy ablakszemes.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

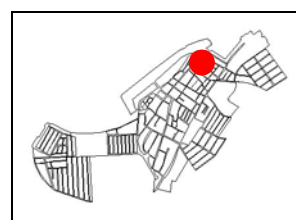
Az építmény címe:

Abádszalók,
Kígyó köz 6.

helyrajzi száma :

247

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

**Az építmény
leírása:**

Utcára merőleges gerincű, cseréppel fedett épület. Oromfala deszkázott, tornáca fa oszlopokra támaszkodik.

Az építmény címe:

Abádszalók,
Lehel köz 8.

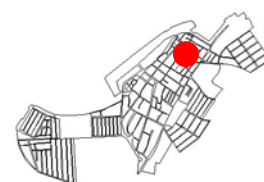
eredeti rendeltetése: lakóépület

helyrajzi száma :

467

használati módja: vendégház

védettsége:

ABÁDSZALÓK VÁROS HELYI ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

**Az építmény
leírása:**

Az épület szépen felújított, utcára merőleges gerincű teteje csonkakontyos. A tető héjazata cserép. Utcai homlokzata két ablakszemes, ormfala deszkázott. Kéménye hangsúlyos. Tornáca fa pillérekkel alátámasztott. A pillérek fejezete díszített.

eredeti rendeltetése: lakóépület

használati módja: lakóépület

A vizsgálat ideje:

2004. szeptember

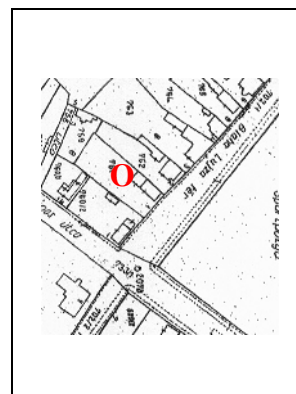
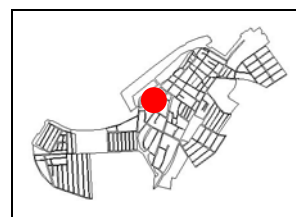
Az építmény címe:

Abádszalók,
Blaha L. tér 1.

helyrajzi száma :

761

védettsége:

Helyi, művi értékvédelmi javaslat

1. Jelenleg helyi, egyedi védelem alatt nem áll épület.
2. Jelenleg helyi, területi védelem alatt nem áll terület.
3. Építészeti értékvizsgálat alapján helyi, egyedi védelemre javasoljuk az alábbi művi létesítményeket:
 - Iskola, Abádszalók, Széchenyi út 38. (hrsz.: 2.)
 - Iskola, Abádszalók, Széchenyi út 20. (hrsz.: 81.)
 - Kút, Abádszalók, Iskola utca (hrsz.: 79.)
 - Lakóépület, Abádszalók, Damjanich utca 3. (hrsz.: 132.)
 - Laki Kálmán szobor, Deák Ferenc utca (hrsz.: 123/2)
 - Ember Mária szobor, István Király utca (hrsz.: 707/1)
 - 1948-as emlékmű, István Király utca (hrsz.: 1133/4)
 - Szovjet temetkezési hely, István Király utca (hrsz.: 703/4)
 - Kökereszt, Füredi út (hrsz.:1609)
4. Helyi, területi védelem kialakítását nem javasoljuk.